

Terrassen

Besluitvorming 2006

Uitgangspunt van het plan was dat het Wilhelminaplein zoveel mogelijk ruimte moet bieden voor terrassen. Destijds is aangegeven dat er op het plein een aangescherpt beleid voor de terrassen wordt gemaakt. Dit nog vast te stellen beleid biedt de mogelijkheid om bijzondere voorwaarden op te nemen, bijvoorbeeld een beperking van de terrasomvang tijdens de vrijdagmarkt en de kermis.

Afstemming belangengroepen

Voor de ontwikkeling van een visie met betrekking tot de inpassing van terrassen is overleg gevoerd met de Koninklijke Horeca Nederland, toekomstige huurders nieuwe horeca in de pleinwand, eigenaar Wapen van Leeuwarden, IPMMC en het Fries Museum. Ook in de gesprekken met de vertegenwoordigers van de markt, kermis en evenementen is gesproken over het raakvlak daarvan met terrassen.

In dit hoofdstuk wordt een concreet voorstel gedaan voor de wijze waarop met de terrassen om kan worden gegaan.

Situatie 2010

Het uitgangspunt met betrekking tot het plein in relatie tot terrassen is niet gewijzigd. Het plein moet hier zoveel mogelijk ruimte voor bieden. Dat is goed voor de aantrekkelijkheid van het plein, en voor de betreffende ondernemers. Relevant voor het plaatsen van terrassen op het plein zijn het huidige horeca- en terrassenbeleid en het voorontwerpbestemmingsplan Nieuw Zaailand. Binnen deze plannen zijn aan het plein vier locaties voor een terras mogelijk. Twee in de winkelwand aan de noordzijde van het plein, één bij het museumcafe van het Fries Museum en één aan de zuidzijde van het plein bij het Wapen van Leeuwarden.

Bijzondere positie Wilhelminaplein in beleid

Het Wilhelminaplein neemt binnen het horecabeleid een bijzondere positie in. In de huidige regelgeving zou een ondernemer over de breedte van zijn pand over het gehele diepte van het plein een terras mogen plaatsen (mits het binnen 20 meter van zijn deur begint), aangezien er geen natuurlijke barrière is die een grenzen stelt aan de maat van het terras. Op andere plekken in de stad wordt de maat van het terras veelal begrensd door een stoep, weg of gracht welke in de vergunning opgenomen kan worden. Op het Wilhelminaplein is dit niet van toepassing, door de diepte van het plein. Een breder terras is mogelijk als de aanliggende eigenaren hier toestemming voor geven.

Voor het Fries Museum is wel een beperking van kracht, namelijk dat de horeca en dus ook het terras qua aard en omvang ondergeschikt moet zijn aan de functie van het museum.

De fysieke ruimte die de huidige regelgeving voor terrassen op het Wilhelminaplein nu biedt, is niet wenselijk. Het instrument om hier beperkingen aan te stellen is het bestemmingsplan. In het voorontwerpbestemmingsplan Nieuw Zaailand is een dergelijke beperking destijds nog niet opgenomen.

Aan de kwaliteit van een terras kunnen door de gemeente in het nieuwe, in ontwikkeling zijnde terrassenbeleid geen eisen worden gesteld. In de praktijk is dat ook niet nodig de ondernemers kunnen goed (het beste) inschatten waar klanten behoefte aan hebben. Daar waar ondernemers vlakbij elkaar zitten, is er behoefte om dit onderling op elkaar af te stemmen. Met andere woorden, de markt regelt het zelf.

In het huidige beleid is opgenomen dat er alleen terrasmeubilair geplaatst mag worden dat dagelijks opgeruimd wordt. De praktijk is dat, door de komst van loungesets, het opruimen beperkt mag blijven tot op een compacte manier buiten opstapelen en afdekken van banken en tafels.

Wens horecaondernemers

De horecaondernemers hebben aangegeven belang te hebben bij terrassen die zo lang en zo vaak mogelijk mogen blijven staan en een hoge kwaliteit hebben. Beperking van duur en frequentie om het terras te plaatsen, hebben negatieve invloed op de te bereiken kwaliteit van het terras. Qua omvang is een kengetal dat de oppervlakte van het terras ongeveer net zo groot is als de oppervlakte van de horecagelegenheid zelf. In het geval van de gelegenheden aan de noordzijde betekent een oppervlakte van circa 150-180 m². Bij een pandbreedte van circa 18 meter betekent dit een terras van circa 9-11 meter diep. Het Fries Museum heeft behoefte aan een oppervlakte van circa 75 m², en het Wapen van Leeuwarden voorsnog 100-130 m². De horecaondernemers hebben verder aangegeven het terras zo dicht mogelijk bij de voordeur te willen laten beginnen. Een volwaardig en voldoende groot terras is voor de exploitatie van een horecaonderneming van essentieel belang. En hoe permanenter een terras mag zijn hoe beter dat voor de ondernemer is.

Terrassen in combinatie met markt, kermis en evenementen

Op het moment dat er evenementen, markt of kermis op het Wilhelminaplein georganiseerd worden, kan het voorkomen dat zowel de terrassen als de activiteiten dezelfde ruimte nodig hebben of willen gebruiken. Voor de weekmarkt betekent dit wekelijks een conflict, voor de kermis circa 14 aanééngesloten dagen per jaar, en voor evenementen 5 tot 8 keer per jaar. Naast het feit dat een terras ruimte inneemt (waar dan geen andere activiteiten kunnen) wordt door organisatoren wel erkend dat terrassen op markten, kermis en evenementen ook een grote toegevoegde waarde kunnen hebben. De kwaliteit wordt verhoogd, het is afwisselend en daarmee neemt de verblijfsduur op de markt, de kermis of het evenement toe. Bij grote evenementen is het wel zo dat er vaak gewerkt wordt op afgesloten terreinen waar de organisator zelf de horeca regelt. Dit is vaak ook een belangrijke bron van dekking voor het evenement.

Alles overziende moet er een keuze gemaakt worden hoe in de verschillende situatie met de terrassen om moet worden gegaan. Voor alle partijen wordt daarmee duidelijkheid geschapen.

Het volgende principe wordt gehanteerd bij de concrete invulling van de terrassen per model:

1. Er wordt een verdeling gehanteerd tussen een semi-vast gedeelte en een flexibel deel. Het semi-vaste deel mag buiten opgeslagen worden (met uitzondering van de dagen van punt 2 en 3), het flexibele deel wordt elke avond binnen gezet.
2. Bij de vrijdagmarkt en de kermis blijft het loungedeel voor de betreffende horecagelegenheid staan, waarbij tussen de markt- kermiskraam en het terras 2 tot 2,5 meter loopruimte overblijft, en het semi-vaste gedeelte van het terras in ieder geval 3 meter diep is.
3. Bij evenementen waar met een afgesloten terrein en met entreegeld wordt gewerkt heeft de gemeente het recht om het gehele terras te laten verwijderen (mede ook vanwege veiligheidsoverwegingen). Dit zal zo weinig mogelijk worden gedaan, ingeschat wordt dat dit zo'n 5 tot maximaal 8 keer per jaar zijn. Uiteraard zal daarbij in overleg met de organisatoren worden getreden. Als de organisator van het evenement gebruik wil maken van de bestaande terrassen zal de gemeente haar medewerking daar zoveel mogelijk aan verlenen.

4. Bij alle andere evenementen worden de terrassen in principe in het evenement ingepast. Alleen als de aard en de omvang van een evenement dusdanig is dat er meer ruimte nodig is omdat een evenement anders echt niet volwaardig door kan gaan zal het terras verkleind moet worden. De beoordeling hiervan ligt bij de gemeente Leeuwarden. Het minimale terras dat altijd overblijft is het gedeelte terras zoals dat ook onder punt 2 is omschreven.

Vertaling in de modellen

Het terras van het Fries Museum heeft bij elk van de modellen een vaste maat van 15x5 meter. Hiermee wordt voldaan aan de voorwaarde van het bestemmingsplan dat de horeca een ondergeschikt belang heeft. Het gehele terras mag semi-vast zijn.

Model podium

Bij model podium is de basisgedachte dat de terrassen aan de noordzijde direct tegen de gevel beginnen en recht voor het pand het op plein geplaatst worden. Om te voorkomen dat voetgangers over of helemaal om het terras heen moeten lopen, wordt tussen het loungegedeelte en het flexibele deel een loopstrook van 2 meter aangehouden.

De maximale diepte van het loungegedeelte is afgestemd op de opstelling van de markt (zie bijlage 7b) en op de verhouding tussen semi-vast en flexibel, en bedraagt maximaal 4 meter. Met een breedte van 18 meter wordt hiermee een semi-vastgedeelte van maximaal 72 m² gerealiseerd. Het flexibele deel zal dan circa 100 m² groot zijn.

Het terras aan de zuidzijde van het plein kent een flexibel deel aan de gevel met een diepte van circa 2,5 meter. Op circa 6 meter van de gevel is de mogelijkheid voor een semi-vast gedeelte dat naast de traptreden gesitueerd is. De oppervlakte hiervan is circa 75 m². Het terras heeft op een relatie heeft met de markt en met de vereiste ruimte voor de hulpdiensten (minimaal 5 meter tussen gevel en markt) zal de exacte inpassing van dit terras zal na de keuze voor een model plaatsvinden. Dit zal in overleg met de eigenaar, een stedenbouwkundige, vertegenwoordigers van de markt en de hulpdiensten plaatsvinden.

Model tapijt

Bij model tapijt is de basisgedachte dat het semi-vaste gedeelte direct tegen de gevel ligt, en het flexibele deel ingepast wordt onder of nabij de bomen, en los ligt van het semi-vaste gedeelte. Het semi-vaste gedeelte ligt in de strook buiten het 'tapijt', het flexibele gedeelte staat op het tapijt. De diepte van het semi-vaste gedeelte is afgestemd op de rand van het 'tapijt' en de markt (zie bijlage 7b) en heeft een diepte van 4 tot 5,5 meter. Met een breedte van 18 meter wordt hiermee een loungegedeelte van maximaal 99 m² gerealiseerd. Het flexibele deel zal dan circa 90 m² groot zijn. De exacte plaats van het semi-vaste en het flexibele deel zal worden bepaald bij het maken van het inrichtingsplan. Dit is in de volgende fase, na de keuze voor één van de modellen.

Het terras aan de zuidzijde van het plein kent een flexibel deel aan de gevel met een diepte van circa 2,5 meter. Op circa 6 meter van de gevel is de mogelijkheid voor een semi-vast gedeelte dat rondom de boom gesitueerd is. De oppervlakte hiervan is circa 75 m². Omdat op marktdagen de inpassing een relatie heeft met de markt en met de vereiste ruimte voor de hulpdiensten (minimaal 5 meter tussen gevel en markt) zal de exacte inpassing van dit terras zal na de keuze voor een model plaatsvinden. Dit zal in overleg met de eigenaar, een stedenbouwkundige, vertegenwoordigers van de markt en de hulpdiensten plaatsvinden.

Model lijnen

De opzet van de terrassen bij model lijnen is wezenlijk anders dan bij de andere modellen. Bij dit model komt er aan de noordzijde geen gedeelte van het terras tegen de gevel, maar worden over een grote lengte, los van de gevels en tegen de watertafels, terrassen gemaakt. Deze terrassen zijn helemaal flexibel omdat dit noodzakelijk is om voor de markt een vergelijkbare lengte van marktkramen te kunnen realiseren als in de andere modellen. Als dat principe zou worden losgelaten, zou het hele terras semi-vast kunnen zijn. Bij een diepte van het terras van 4 meter wordt het terras circa 35-40 meter lang.

Het is wel toegestaan om bij de markt langs de gevel een terras te maken over de breedte van de gevel met een diepte van 3 meter. Tijdens marktdagen is dan een terras beschikbaar van 54 m² per ondernemer.

Het terras aan de zuidzijde van het plein kent een flexibel deel aan de gevel met een diepte van circa 2,5 meter. Op circa 6 meter van de gevel is de mogelijkheid voor een semi-vast gedeelte dat rondom de boom gesitueerd is. De oppervlakte hiervan is circa 75 m². Omdat op marktdagen de inpassing een relatie heeft met de markt en met de vereiste ruimte voor de hulpdiensten (minimaal 5 meter tussen gevel en markt) zal de exacte inpassing van dit terras zal na de keuze voor een model plaatsvinden. Dit zal in overleg met de eigenaar, een stedenbouwkundige, vertegenwoordigers van de markt en de hulpdiensten plaatsvinden.

Aandachtspunt bij de uitwerking in alle modellen is dat er een duidelijke afscheiding is van de terrassen met name op dagen dat er ook markt, kermis of evenementen zijn. De ervaring is dat de terrassen dan door het gebruik 'uitdijen' waardoor de ruimte voor looppaden beperkt wordt.

Opslag terrassen

De flexibele terrassen moeten iedere dag in de eigen zaak worden opgeslagen. De semi-vaste terrassen mogen buiten worden gestald, maar wel zo compact mogelijk en afgedekt.

Op de dagen van evenementen e.d., wanneer ook het semi-vaste gedeelte opgeruimd moet worden, kunnen deze terrassen worden opgeslagen op het terrein achter de overdekte fietsenstalling aan het Zaailand. Hier is een rechtstreekse verbinding buitenom met het plein. De gemeente zorgt ervoor dat hiervoor ruimte beschikbaar is. De terraseigenaren zijn zelf verantwoordelijk voor de opslag van hun spullen, en moeten hier ook zelf zorg voor dragen. Voor het gebruik van de ruimte zal de gemeente in deze situaties geen kosten in rekening brengen.

Vastleggen in bestemmingsplan

Na de keuze voor één van de modellen moeten de afmetingen en locatie van het terras worden vastgelegd in het bestemmingsplan van de binnenstad dat momenteel in ontwikkeling is.